

ROZPORZĄDZENIE RADY (UE) 2026/150

z dnia 16 stycznia 2026 r.

w sprawie zmiany rozporządzenia (UE) 2021/1173 w sprawie ustanowienia Wspólnego Przedsięwzięcia w dziedzinie Europejskich Obliczeń Wielkiej Skali

RADA UNII EUROPEJSKIEJ,

uwzględniając Traktat o funkcjonowaniu Unii Europejskiej, w szczególności jego art. 187 i art. 188 akapit pierwszy,

uwzględniając wniosek Komisji Europejskiej,

uwzględniając opinię Parlamentu Europejskiego ⁽¹⁾,

uwzględniając opinię Europejskiego Komitetu Ekonomiczno-Społecznego ⁽²⁾,

a także mając na uwadze, co następuje:

- (1) Rozporządzenie Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) 2024/1689 ⁽³⁾ ma na celu poprawę funkcjonowania rynku wewnętrznego poprzez ustanowienie jednolitych ram prawnych, w szczególności dotyczących rozwoju, wprowadzania do obrotu, oddawania do użytku i wykorzystywania sztucznej inteligencji zgodnie z wartościami i prawodawstwem Unii.
- (2) Od 2021 r., kiedy przyjęto rozporządzenie Rady (UE) 2021/1173 ⁽⁴⁾, w dziedzinie sztucznej inteligencji (AI) nastąpił ogromny postęp techniczny i stała się ona wysoce strategicznym i kontrowersyjnym zagadnieniem na całym świecie. Unia odgrywa wiodącą rolę w działaniach na rzecz wspierania odpowiedzialnych innowacji w dziedzinie AI poprzez ukierunkowywanie innowacji, ustanawianie zabezpieczeń i rozwijanie globalnego zarządzania.
- (3) Duże modele AI ogólnego przeznaczenia stały się istotnymi czynnikami napędzającymi konkurencyjność gospodarczą, badania naukowe i innowacje. Odgrywają one obecnie kluczową rolę w zwiększaniu wydajności w wielu sektorach i przekształcają całe łańcuchy wartości, wyznaczając drogę do generowania wartości ekonomicznej w przyszłości. Unia i jej państwa członkowskie realizują inicjatywy na rzecz rozwoju wspólnych modeli AI, w tym modeli AI ogólnego przeznaczenia. Kolejna generacja pionierskich modeli AI ma zapewnić o wiele więcej możliwości, przybliżając stworzenie AI zdolnej do rozwiązywania bardzo złożonych i różnorodnych zadań. Regiony potrafiące rozwijać i wdrażać takie modele AI na dużą skalę będą liderami w dziedzinie globalnych innowacji i przyciągną wybitne talenty z obszarów nauki i przemysłu. Jednocześnie sektory wiodące w nauce i przemyśle potrzebują znacznych zasobów obliczeniowych, aby w oparciu o AI dokonywać istotnych odkryć naukowych i rozwijać innowacje przemysłowe. Wykorzystane zostaną synergie między tymi działaniami a działaniami podejmowanymi w ramach programów unijnych, takich jak Unijny program kosmiczny i europejskie przestrzenie danych, przy zastosowaniu odpowiednich zabezpieczeń, w celu ochrony strategicznych interesów Unii i jej państw członkowskich.
- (4) Najbardziej zaawansowane fabryki AI w Europie zostaną wyposażone w superkomputery zawierające nowoczesne procesory AI pozwalające na rozwój przede wszystkim modeli AI średniej klasy. Aby znacząco zwiększyć potencjał obliczeniowy Europy i wznieść go na wyższy poziom, konieczne są zatem znaczne inwestycje.
- (5) W dniu 9 kwietnia 2025 r. Komisja przedstawiła Plan działania na rzecz kontynentu sztucznej inteligencji, który ma umożliwić Unii zajęcie pozycji światowego lidera w dziedzinie AI. Głównym filarem tego planu działania jest wzmocnienie ogólnoeuropejskiej infrastruktury do trenowania zaawansowanych modeli AI, co pozwoli wznieść koncepcję fabryk AI z 2024 r. na wyższy poziom.

⁽¹⁾ Dotychczas nieopublikowana w Dzienniku Urzędowym.

⁽²⁾ Opinia z dnia 18 września 2025 r. (Dz.U. C, C/2026/43, 16.1.2026, ELI: <http://data.europa.eu/eli/C/2026/43/oj>).

⁽³⁾ Rozporządzenie Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) 2024/1689 z dnia 13 czerwca 2024 r. w sprawie ustanowienia zharmonizowanych przepisów dotyczących sztucznej inteligencji oraz zmiany rozporządzeń (WE) nr 300/2008, (UE) nr 167/2013, (UE) nr 168/2013, (UE) 2018/858, (UE) 2018/1139 i (UE) 2019/2144 oraz dyrektyw 2014/90/UE, (UE) 2016/797 i (UE) 2020/1828 (akt w sprawie sztucznej inteligencji) (Dz.U. L, 2024/1689, 12.7.2024, ELI: <http://data.europa.eu/eli/reg/2024/1689/oj>).

⁽⁴⁾ Rozporządzenie Rady (UE) 2021/1173 z dnia 13 lipca 2021 r. w sprawie ustanowienia Wspólnego Przedsięwzięcia w dziedzinie Europejskich Obliczeń Wielkiej Skali i uchylające rozporządzenie (UE) 2018/1488 (Dz.U. L 256 z 19.7.2021, s. 3, ELI: <http://data.europa.eu/eli/reg/2021/1173/oj>).

- (6) Oczekuje się, że opracowanie pionierskich modeli AI nowej generacji będzie wymagało wielkoskalowych ośrodków dysponujących co najmniej trzykrotnie, a nawet czterokrotnie większą liczbą najbardziej zaawansowanych procesorów AI dostępnych obecnie w najpotężniejszych fabrykach AI oraz uwzględnienia zapotrzebowania na moc, efektywnego gospodarowania energią i wodą oraz zastosowania obiegu zamkniętego. Istniejące mechanizmy przewidziane obecnie w rozporządzeniu (UE) 2021/1173 nie są wystarczające do wspierania tworzenia i eksploatacji gigafabryk AI. Konieczna jest zatem ukierunkowana nowelizacja, aby zapewnić Wspólnemu Przedsięwzięciu w dziedzinie Europejskich Obliczeń Wielkiej Skali (zwanemu dalej „Wspólnym Przedsięwzięciem”) podstawę prawną niezbędną do wypełnienia jego zobowiązań dotyczących tworzenia i eksploatacji gigafabryk AI w Europie.
- (7) Wzmocnienie bazy naukowej i technologicznej Unii – przy jednoczesnym zachowaniu otwartego charakteru jej gospodarki – ma coraz większe znaczenie dla jej długoterminowej konkurencyjności i autonomii strategicznej. AI może przyspieszyć odkrycia naukowe i zwiększyć zdolności badawcze we wszystkich dziedzinach. Konieczne jest zatem, aby oprócz naukowców także prywatni i publiczni użytkownicy AI z całej Unii, w szczególności małe i średnie przedsiębiorstwa (MŚP) oraz przedsiębiorstwa typu *start-up* i *scale-up*, korzystali ze światowej klasy infrastruktur obliczeń superkomputerowych w celu utrzymania i wzmocnienia wiodącej pozycji Europy w dziedzinie badań naukowych i innowacji.
- (8) W przedstawionym przez Komisję Europejską Kompasie konkurencyjności (zwanym dalej „kompasem”), przyjętym w dniu 29 stycznia 2025 r., określono technologie strategiczne, w tym technologie kwantowe i obliczenia wielkiej skali, jako podstawowe filary mające zapewnić Europie suwerenność technologiczną, odporność gospodarczą i wiodącą pozycję na świecie. W kompasie podkreślono potrzebę koordynowania inwestycji i rozwijania ekosystemów w zakresie badań naukowych, infrastruktury, przemysłu i umiejętności w celu wzmocnienia konkurencyjności Unii w tych dziedzinach.
- (9) W ramach uzupełnienia kompasu w komunikacie Komisji z dnia 2 lipca 2025 r. pt. „Europejska strategia kwantowa: kwantowa Europa w zmieniającym się świecie” określono kompleksowe ramy mające na celu przyspieszenie badań nad technologiami kwantowymi, innowacji i industrializacji w tej dziedzinie oraz wdrażania technologii kwantowych i infrastruktury kwantowej. Celem tych ram jest zbudowanie zrównoważonego i konkurencyjnego ekosystemu kwantowego, obejmującego obliczenia, komunikację, wykrywanie i metrologię, ze szczególnym uwzględnieniem rozwoju umiejętności oraz współpracy międzynarodowej. Mają one również utorować drogę do budowy w Unii europejskich komputerów kwantowych odpornych na błędy, które zapewniłyby Unii strategiczną autonomię.
- (10) Ze względu na strategiczne znaczenie niniejszego rozporządzenia zmieniającego należy zwiększyć kwoty finansowania pierwotnie przydzielone z programu „Horyzont Europa”, programu „Cyfrowa Europa” i instrumentu „Łącząc Europę”, aby umożliwić Unii osiągnięcie jej celu, z zastrzeżeniem dostępności środków budżetowych.
- (11) Biorąc pod uwagę, że dla osiągnięcia przełomowych odkryć w zakresie technologii kwantowych o wysokiej jakości zasadnicze znaczenie nadal mają podstawowe działania badawcze na niższych poziomach gotowości technologicznej (TRL), Wspólne Przedsięwzięcie powinno nadal wspierać badania naukowe i innowacje na wczesnym etapie działań sięgające poziomu TRL 5, finansowane przez Unię w wysokości 100 % łącznych kwalifikowalnych kosztów.
- (12) W świetle dynamicznego rozwoju technologicznego w dziedzinie kwantowej i dziedzinie AI oraz polityki Unii w zakresie AI, w nadchodzących latach może zaistnieć potrzeba dodatkowego finansowania ze strony Unii. W ramach polityki Unii w zakresie AI powinna istnieć możliwość powierzenia Wspólnemu Przedsięwzięciu – z wykorzystaniem istniejących programów – dodatkowego finansowania unijnego wykraczającego poza kwoty określone w art. 5 ust. 1 rozporządzenia (UE) 2021/1173. Takiemu dodatkowemu wkładowi przeznaczonemu na gigafabryki AI powinien odpowiadać wkład jednego, innego niż Unia, uczestnika Wspólnego Przedsięwzięcia lub większej liczby takich uczestników, o co najmniej takiej samej wartości.
- (13) Gigafabryki AI powinny być wybierane na podstawie wspólnych zamówień Wspólnego Przedsięwzięcia i co najmniej jednej instytucji zamawiającej z państw, które są członkami Wspólnego Przedsięwzięcia (zwanymi dalej „państwami uczestniczącymi”). Wspólne Przedsięwzięcie i państwa uczestniczące powinny zawrzeć umowę dotyczącą wspólnego udzielania zamówień zawierającą wszystkie podstawowe elementy kolejnego zaproszenia do wyrażenia zainteresowania, w tym zobowiązania państw uczestniczących będących państwami członkowskimi do sfinansowania ich udziału w gigafabryce AI wybranej do finansowania na terytorium odpowiedniego państwa członkowskiego w wyniku procesu wyboru przeprowadzonego przez Wspólne Przedsięwzięcie. Zobowiązania państw członkowskich powinny zostać przekazane Wspólnemu Przedsięwzięciu przed ogłoszeniem zaproszenia do wyrażenia zainteresowania.

- (14) Państwo członkowskie, które zamierza wspierać tworzenie i eksploatawanie gigafabryki AI, powinno mieć możliwość przydzielenia części wkładu finansowego otrzymanego w ramach Instrumentu na rzecz Odbudowy i Zwiększania Odporności (RRF) na podstawie rozporządzenia Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) 2021/241⁽⁵⁾ na pokrycie, w całości lub w części, swojego dobrowolnego wkładu finansowego na rzecz takiej gigafabryki AI. Wkładem tym zarządza i wypłaca go Wspólne Przedsięwzięcie na podstawie porozumienia administracyjnego między tym państwem członkowskim i Wspólnym Przedsięwzięciem. W przypadku gdy ta gigafabryka AI zostanie następnie wybrana do finansowania przez Radę Zarządzającą Wspólnego Przedsięwzięcia, finansowanie zostanie uzupełnione finansowaniem z Unii zgodnie z niniejszym rozporządzeniem zmieniającym. Jeżeli gigafabryka AI wspierana przez państwo członkowskie nie zostanie wybrana, kwotę tę należy przydzielić w ramach zarządzania przez Wspólne Przedsięwzięcie tej gigafabryce AI albo na inną inwestycję w dziedzinie AI lub obliczeń kwantowych – bez wkładu ze strony Unii – określoną przez to państwo członkowskie w jego planie odbudowy i zwiększania odporności (RRP).
- (15) Aby przyspieszyć rozwój wszelkich strategicznych infrastruktur, takich jak komputery do obliczeń wielkiej skali, fabryki AI lub komputery kwantowe w całej Unii, państwa członkowskie powinny mieć możliwość postanowienia o przydzieleniu pozostałych środków z RRF na finansowanie swoich wkładów krajowych na rzecz takiej infrastruktury lub innej inwestycji wskazanej w ich RRP, która jest zgodna z celami Wspólnego Przedsięwzięcia. W tym celu państwa członkowskie powinny mieć możliwość wnoszenia wkładów finansowych na rzecz Wspólnego Przedsięwzięcia, które ma zarządzać takimi wkładami i przydzielać je zgodnie z porozumieniem administracyjnym z danym państwem członkowskim.
- (16) Podpisanie porozumienia administracyjnego na podstawie RRF oraz pełne i nieodwołalne przekazanie wyznaczonych środków z RRF do Wspólnego Przedsięwzięcia najpóźniej do dnia 31 sierpnia 2026 r. będzie stanowiło podstawę uznania, że państwo członkowskie dotrzymało terminu określonego w rozporządzeniu (UE) 2021/241. Mechanizm ten zapewniłby państwom członkowskim elastyczne i bezpieczne sposoby przyznawania i kierowania znacznych zasobów krajowych, w szczególności z RRF, na wsparcie strategicznych priorytetów związanych z obliczeniami wielkiej skali (HPC), AI, technologią kwantową oraz działaniami w zakresie cyfryzacji.
- (17) Infrastruktury danych i usług na potrzeby AI, HPC i obliczeń kwantowych mają zasadnicze znaczenie dla rozwoju badań naukowych i innowacyjnych zastosowań przemysłowych w całej Unii. Oprócz wspólnych inwestycji w infrastrukturę i ekosystemy w ramach Wspólnego Przedsięwzięcia państwa członkowskie powinny mieć możliwość wykorzystywania środków finansowych z programów współfinansowanych z funduszy strukturalnych i regionalnych, RRF lub programów krajowych do wspierania inwestycji w nabywanie i eksploatację nowych, zaawansowanych, najnowocześniejszych infrastruktur danych i usług na potrzeby AI, HPC i obliczeń kwantowych znajdujących się na ich terytorium. Dzięki szeroko zakrojonemu – na poziomie Unii – tworzeniu sieci kontaktów i federacji tych zaawansowanych krajowych publicznych infrastruktur danych i usług na potrzeby AI i obliczeń powstaną w Unii promujące doskonałość naukową, wspierających rozwój innowacyjnych zastosowań i przyciągające talenty światowej klasy infrastruktury danych i usług na potrzeby AI, HPC i obliczeń kwantowych oraz odpowiednie ekosystemy, które będą zintegrowane, sfederowane, bezpieczne oraz hiperpołączone, przynoszące korzyści szerokiemu gronu użytkowników, wykraczającemu poza uczestników z danych państw członkowskich. Pomimo, że Wspólne Przedsięwzięcie nie wnosi wkładu w finansowanie tych zaawansowanych krajowych infrastruktur publicznych, to powinno ono mieć możliwość, na należycie uzasadniony wniosek zainteresowanych państw członkowskich, ułatwiania tworzenia sieci kontaktów i federacji tych krajowych infrastruktur z infrastrukturami na poziomie Unii. Wspólne Przedsięwzięcie przyznawałoby takim krajowym infrastrukturom publicznym „pieczęć infrastruktury EuroHPC w dziedzinie AI i technologii obliczeniowych” oraz zapewniłoby im tworzenie sieci kontaktów i federację z siecią fabryk AI i komputerów kwantowych.
- (18) Aby zaspokoić zapotrzebowanie użytkowników na zasoby obliczeniowe AI, zainteresowane państwa członkowskie powinny mieć możliwość zapewnienia Wspólnemu Przedsięwzięciu uzgodnionego czasu dostępu do krajowych publicznych infrastruktur na potrzeby AI, HPC lub obliczeń kwantowych, którym przyznano pieczęć infrastruktury EuroHPC w dziedzinie AI i technologii obliczeniowych.
- (19) Aby zaspokoić stale rosnące zapotrzebowanie na obiekty infrastruktury obliczeniowej AI, państwa członkowskie powinny mieć możliwość zapewnienia Wspólnemu Przedsięwzięciu czasu dostępu do jednej lub większej liczby swoich fabryk AI lub gigafabryk AI w ramach EuroHPC, w zakresie w jakim taki czas dostępu jest jeszcze dostępny oraz nie został jeszcze przypisany. W takich przypadkach państwa członkowskie powinny dobrowolnie zapewnić Wspólnemu Przedsięwzięciu odpowiedni czas dostępu do swoich fabryk AI lub gigafabryk AI w ramach EuroHPC, aby umożliwić Wspólnemu Przedsięwzięciu zaspokojenie zapotrzebowania użytkowników. Ten czas dostępu powinien zostać wykorzystany przede wszystkim do przyznania dostępu przedsiębiorstwom typu *start-up* i MŚP na działalność badawczą lub innowacyjną. Takie zapewnienie czasu dostępu nie powinno być uważane za finansowy lub niepieniężny wkład państwa członkowskiego na rzecz Wspólnego Przedsięwzięcia.

⁽⁵⁾ Rozporządzenie Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) 2021/241 z dnia 12 lutego 2021 r. ustanawiające Instrument na rzecz Odbudowy i Zwiększania Odporności (Dz.U. L 57 z 18.2.2021, s. 17, ELI: <http://data.europa.eu/eli/reg/2021/241/oj>).

- (20) Zapewnienie dodatkowych unijnych wkładów na rzecz gigafabryk AI, pochodzących z innych programów niewymienionych w art. 5 ust. 1 rozporządzenia (UE) 2021/1173, powinno być również możliwe poprzez zawieranie szczególnych umów o przyznanie wkładu w trybie *ad hoc*, pod warunkiem, że odpowiada im równoważny wkład wniesiony przez jednego innego niż Unia uczestnika Wspólnego Przedsięwzięcia lub większą liczbę takich uczestników.
- (21) Aby uruchomić krajowe wkłady finansowe, w szczególności za pośrednictwem środków z RRF, na inwestycje strategiczne, w tym gigafabryki AI, w odpowiednim czasie i z zachowaniem wystarczającej pewności prawa, konieczne jest, aby niniejsze rozporządzenie zmieniające weszło w życie następnego dnia po jego opublikowaniu w *Dzienniku Urzędowym Unii Europejskiej*,

PRZYJMUJE NINIEJSZE ROZPORZĄDZENIE:

Artykuł 1

W rozporządzeniu (UE) 2021/1173 wprowadza się następujące zmiany:

1) w art. 2 wprowadza się następujące zmiany:

a) dodaje się punkty w brzmieniu:

- „3c) »gigafabryka sztucznej inteligencji« lub »gigafabryka AI« oznacza nowoczesny wielkoskalowy ośrodek o zdolności wystarczającej do obsługi całego cyklu życia – od rozwoju po wnioskowanie na dużą skalę – bardzo dużych modeli i zastosowań AI, zapewniający infrastrukturę usług obliczeń superkomputerowych, która obejmuje zdolności obliczeniowe zoptymalizowane pod kątem AI, wspierającą infrastrukturę centrum danych, w tym pamięć o dużej pojemności i sieci o dużej przepustowości, specjalne bezpieczne środowisko dostępu do chmury obliczeniowej dla użytkowników oraz specjalistyczne bezpieczne usługi wsparcia ukierunkowane na AI na potrzeby zaawansowanych operacji, przy czym wszystkie te elementy są wspierane przez zrównoważone pod względem środowiskowym systemy dostaw energii i wody;
- 3d) »konsorcjum gigafabryki sztucznej inteligencji« lub »konsorcjum gigafabryki AI« oznacza stowarzyszenie kwalifikujących się podmiotów prawnych tworzących konsorcjum i związanych umową konsorcjum w celu utworzenia i eksploatacji gigafabryki AI, określające odpowiednie role i obowiązki tych podmiotów przez cały cykl życia gigafabryki AI, lub nowy podmiot prawny ustanowiony w celu utworzenia i eksploatacji gigafabryki AI, a konsorcjum takie zostało należycie ustanowione w Unii na okres co najmniej pięciu lat, a jeden lub większa liczba jego partnerów prywatnych może uczestniczyć we Wspólnym Przedsięwzięciu jako uczestnik prywatny;
- 3e) »koordynator gigafabryki AI« oznacza podmiot prawny należycie zarejestrowany w Unii i działający zgodnie z prawem państwa członkowskiego, w którym ma siedzibę, który jest prawnie upoważniony do reprezentowania konsorcjum gigafabryki AI oraz posiada zdolność prawną i uprawnienia do zawierania, wdrażania i wykonywania umowy o przyjęcie gigafabryki AI, posiada siedzibę główną w Unii, pozostaje pod bezpośrednią lub pośrednią kontrolą, poprzez udziały własnościowe lub za pomocą innych środków – jak zdefiniowano w rozdziale IV rozporządzenia Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) 2024/1624 (*) i zgodnie z odpowiednimi zasadami unijnego prawa konkurencji – podmiotów prawnych lub osób fizycznych mających siedzibę w Unii oraz który może być również istniejącą jednostką przyjmującą reprezentującą państwo uczestniczące będące państwem członkowskim lub konsorcjum przyjmujące państw uczestniczących;
- 3f) »umowa o przyjęcie gigafabryki AI« oznacza umowę między Wspólnym Przedsięwzięciem i koordynatorem gigafabryki AI dotyczącą przyjęcia i eksploatacji gigafabryki AI;
- 3g) »jednostka przyjmująca gigafabrykę AI« oznacza osobę prawną, która została wyznaczona przez konsorcjum gigafabryki AI do przyjęcia i eksploatacji gigafabryki AI i jej usług oraz która ma siedzibę w państwie uczestniczącym będącym państwem członkowskim;
- 3h) »umowa o współpracy w zakresie gigafabryki AI« oznacza umowę między Wspólnym Przedsięwzięciem a państwem trzecim określającą kwalifikowalność do udziału w konsorcjum gigafabryki AI i dostęp jako użytkownik do gigafabryk AI dla podmiotów prawnych pozostających pod bezpośrednią lub pośrednią kontrolą, poprzez udziały własnościowe lub za pomocą innych środków, podmiotów prawnych lub osób fizycznych mających siedzibę w tym państwie trzecim;
- 3i) »gigafabryka AI działająca w wielu obiektach w jednym państwie« oznacza gigafabrykę AI mieszczącą się w co najmniej dwóch lokalizacjach na terytorium jednego państwa członkowskiego;

- 3j) »gigafabryka AI działająca w wielu obiektach w kilku państwach« oznacza gigafabrykę AI mieszczącą się w co najmniej dwóch lokalizacjach na terytorium co najmniej dwóch państw członkowskich.

(*) Rozporządzenie Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) 2024/1624 z dnia 31 maja 2024 r. w sprawie zapobiegania wykorzystywaniu systemu finansowego do prania pieniędzy lub finansowania terroryzmu (Dz. U. L, 2024/1624, 19.6.2024, ELI: <http://data.europa.eu/eli/reg/2024/1624/oj>).»;

- b) dodaje się punkt w brzmieniu:

„19a) »krajowe centrum kompetencji kwantowych« oznacza osobę prawną lub konsorcjum osób prawnych z siedzibą w państwie uczestniczącym udzielające użytkownikom z sektora przemysłu, w tym MSP, sektora akademickiego i organizacji prowadzących badania naukowe oraz administracji publicznej, na wniosek, dostępu do technologii, narzędzi, zastosowań i usług kwantowych, a także do krajowej lub europejskiej infrastruktury kwantowej oraz oferujące wiedzę fachową, umiejętności, szkolenia, tworzenie sieci kontaktów i działalność informacyjną.»;

- 2) w art. 3 wprowadza się następujące zmiany:

- a) ust. 1 otrzymuje brzmienie:

„1. Misją Wspólnego Przedsięwzięcia jest rozwój, uruchomienie, rozszerzanie i utrzymywanie w Unii przodującego w skali światowej, sfederowanego, bezpiecznego, interoperacyjnego i hiperpołączonego ekosystemu infrastruktury danych i usług na potrzeby obliczeń superkomputerowych i obliczeń kwantowych. Wspólne Przedsięwzięcie wspiera rozwój i absorpcję zorientowanych na popyt i potrzeby użytkowników innowacyjnych i konkurencyjnych systemów obliczeń superkomputerowych oraz technologii i systemów kwantowych, a także rozwój szerokiej gamy zastosowań zoptymalizowanych pod kątem tych systemów. Wsparcie to opiera się w jak największym stopniu na europejskim łańcuchu dostaw, aby ograniczyć ryzyko zakłóceń i zależności oraz wzmocnić strategiczną autonomię i suwerenność technologiczną Unii, przy jednoczesnym zapewnieniu wykorzystania najlepszych komponentów, technologii i najlepszej wiedzy. Wspólne Przedsięwzięcie rozszerza ponadto wykorzystywanie tego ekosystemu infrastruktury, tak by korzystała z niego duża liczba użytkowników z sektora publicznego i prywatnego, i wspiera dwojaką transformację oraz rozwój kluczowych umiejętności na potrzeby europejskiej nauki i europejskiego przemysłu.»;

- b) w ust. 2 wprowadza się następujące zmiany:

- (i) dodaje się literę w brzmieniu:

„fa) wspieranie najnowocześniejszych podstawowych i stosowanych badań naukowych oraz innowacji w dziedzinie technologii kwantowych, ich przenoszenia z etapu laboratoryjnego do etapu produkcji oraz ich wdrażania, absorpcji i integracji w światowej klasy infrastrukturach kwantowych, w celu zbudowania dynamicznego, innowacyjnego, zrównoważonego i odpornego ekosystemu kwantowego w całej Unii oraz zapewnienia wiodącej pozycji naukowej i przemysłowej, konkurencyjności, autonomii strategicznej i suwerenności technologicznej Unii w zakresie obliczeń kwantowych, komunikacji kwantowej i wykrywania kwantowego.»;

- (ii) lit. h) otrzymuje brzmienie:

„h) rozwijanie i eksploatacja fabryk AI oraz wspieranie tworzenia i dostępu do gigafabryk AI i ich usług w celu budowania dynamicznego, innowacyjnego, zrównoważonego i odpornego ekosystemu AI w całej Unii oraz zapewnienia wiodącej pozycji naukowej i przemysłowej.»;

- c) ust. 3 otrzymuje brzmienie:

„3. Wspólne Przedsięwzięcie przyczynia się do zabezpieczania interesów Unii przy nabywaniu superkomputerów i do wspierania rozwoju oraz absorpcji technologii, systemów i zastosowań w obszarach obliczeń wielkiej skali (HPC) i AI oraz technologii kwantowych. Wspólne Przedsięwzięcie umożliwia podejście oparte na współprojektowaniu przy nabywaniu światowej klasy superkomputerów przy jednoczesnym zapewnieniu bezpieczeństwa łańcucha dostaw nabywanych technologii i systemów. Wspólne Przedsięwzięcie przyczynia się do zwiększenia autonomii strategicznej Unii przy jednoczesnym zachowaniu gospodarki otwartej, wspiera rozwój technologii i zastosowań wzmacniających łańcuchy dostaw europejskich HPC, AI i technologii kwantowych oraz promuje ich włączanie do systemów odpowiadających na wiele potrzeb naukowych, społecznych, środowiskowych, przemysłowych oraz w zakresie bezpieczeństwa.»;

3) w art. 4 ust. 1 dodaje się litery w brzmieniu:

- „i) filar dotyczący gigafabryk AI, obejmujący działalność gigafabryk AI, które w ramach ich eksploatacji mogą być połączone z siecią fabryk AI EuroHPC w celu zapewnienia płynnej integracji, wsparcia dla użytkowników i udostępniania wiedzy w całym europejskim ekosystemie AI; filar ten obejmuje następujące działania:
- (i) zapewnianie światowej klasy infrastruktury obliczeniowej AI dla europejskich naukowców, przedsiębiorców i przemysłu, w tym MSP, przedsiębiorstw typu *start-up* i *scale-up* oraz sektora publicznego;
 - (ii) umożliwianie rozwoju nowych rozwiązań w zakresie AI we wszystkich sektorach publicznych i prywatnych, w tym rozwoju modeli ogólnego przeznaczenia; oraz
 - (iii) zapewnianie konkurencyjności i suwerenności Unii jako kontynentu AI;
- j) filar dotyczący technologii kwantowych, który dotyczy całego ekosystemu kwantowego i dziedzin zastosowań obliczeń i symulacji kwantowych, komunikacji kwantowej oraz wykrywania kwantowego i metrologii kwantowej, zapewniając bezpieczeństwo i odporność kwantowego łańcucha dostaw i jego technologii prorozwojowych; działania obejmują między innymi:
- (i) badania naukowe i technologiczne oraz innowacje: wspieranie doskonałości badawczej w dziedzinach nauki i technologii kwantowej;
 - (ii) przejście z etapu laboratoryjnego do etapu produkcji i rozwój ekosystemu: wspieranie rozwoju i wdrażania najnowocześniejszych infrastruktur kwantowych; przyspieszanie uprzemysłowienia technologii kwantowych poprzez wspieranie upowszechniania zastosowań kwantowych w kluczowych sektorach publicznych i przemysłowych; zapewnienie przełożenia postępów we wszystkich dziedzinach kwantowych na rzeczywiste zastosowania, w tym rozwój rynków pionierskich; propagowanie norm europejskich i międzynarodowych; oraz wspieranie rozwoju i tworzenia sieci kontaktów krajowych centrów kompetencji kwantowych w całej Europie;
 - (iii) przyspieszanie rozwijania i operacjonalizacji kwantowych systemów obliczeniowych odpornych na błędy w oparciu o środki publiczne w celu wspierania konkurencyjnego europejskiego ekosystemu kwantowego i łańcucha dostaw opartego na technologiach opracowanych i zaprojektowanych w Europie;
 - (iv) umiejętności i talenty: budowanie konkurencyjnej i inkluzywnej siły roboczej w dziedzinie badań kwantowych i inżynierii kwantowej poprzez skoordynowane inicjatywy w zakresie kształcenia, szkolenia i mobilności w kluczowych dyscyplinach i dziedzinach technicznych związanych z technologiami kwantowymi;
 - (v) współpracę międzynarodową: rozwijanie współpracy międzynarodowej w zakresie technologii kwantowych w celu sprostania globalnym wyzwaniom naukowym i społecznym, zgodnie z unijnymi celami polityki zewnętrznej i międzynarodowymi zobowiązaniami Unii.”;

4) w art. 5 wprowadza się następujące zmiany:

a) ust. 1 otrzymuje brzmienie:

„1. Wkład finansowy Unii na rzecz Wspólnego Przedsięwzięcia, wraz ze środkami EOG, wynosi maksymalnie 4 122 300 000 EUR, w czym zawiera się kwota 92 000 000 EUR na pokrycie kosztów administracyjnych, pod warunkiem że kwocie tej odpowiada wkład państw uczestniczących, o co najmniej takiej samej wartości, i jest podzielony w następujący sposób:

- a) maksymalnie 1 660 000 000 EUR z budżetu programu »Horyzont Europa«, w tym 160 000 000 EUR na realizację działań w zakresie badań naukowych i innowacji w obszarze technologii kwantowych, o których mowa w art. 4 ust. 1 lit. j), oraz zgodnie z art. 34 ust. 1 i 2;
- b) maksymalnie 2 142 300 000 EUR z budżetu programu »Cyfrowa Europa«; oraz
- c) maksymalnie 320 000 000 EUR z budżetu instrumentu »Łącząc Europę«.

Dodatkowe środki z budżetu programu »Horyzont Europa«, programu »Cyfrowa Europa« i instrumentu »Łącząc Europę« mogą uzupełniać wkład Unii, o którym mowa w akapicie pierwszym, pod warunkiem że dodatkowym kwotom odpowiadać będzie wkład jednego innego niż Unia uczestnika Wspólnego Przedsięwzięcia lub większej liczby takich uczestników, o co najmniej takiej samej wartości. Takich dodatkowych środków nie uwzględnia się przy obliczaniu maksymalnego wkładu finansowego Unii.”;

b) ust. 3 otrzymuje brzmienie:

„3. Na Wspólne Przedsięwzięcie mogą zostać przydzielone dodatkowe środki finansowe z dowolnego unijnego programu inne niż program »Horyzont Europa«, program »Cyfrowa Europa« i instrument »Łącząc Europę« i które uzupełniają wkłady, o których mowa w ust. 1 akapit pierwszy niniejszego artykułu, w celu wspierania jego filarów działalności, o których mowa w art. 4, z wyjątkiem tych, o których mowa w art. 4 ust. 1 lit. a). Takich dodatkowych środków nie uwzględnia się przy obliczaniu maksymalnego wkładu finansowego Unii.”;

c) dodaje się ustęp w brzmieniu:

„4a. W odniesieniu do wkładów przydzielonych Wspólnemu Przedsięwzięciu zgodnie z ust. 3 i 4 niniejszego artykułu stosuje się art. 158 rozporządzenia Parlamentu Europejskiego i Rady (UE, Euratom) 2024/2509 (*). Jeżeli takie dodatkowe wkłady Unii są związane z filarem, o którym mowa w art. 4 ust. 1 lit. i), jeden inny niż Unia uczestnik lub większa liczba takich uczestników musi wnieść dodatkowy wkład równoważny wkładowi Unii.

(*) Rozporządzenie Parlamentu Europejskiego i Rady (UE, Euratom) 2024/2509 z dnia 23 września 2024 r. w sprawie zasad finansowych mających zastosowanie do budżetu ogólnego Unii (Dz.U. L, 2024/2509, 26.9.2024, ELI: <http://data.europa.eu/eli/reg/2024/2509/oj>);

d) uchyla się ust. 6, 7 i 8;

5) dodaje się artykuł w brzmieniu:

„Artykuł 12b

Gigafabryka sztucznej inteligencji

1. Gigafabrykę AI umieszcza się w państwie uczestniczącym będącym państwem członkowskim. Gigafabryka AI uzyskuje wsparcie finansowe w ramach partnerstwa między Unią i co najmniej jednym państwem uczestniczącym, reprezentowanymi przez Wspólne Przedsięwzięcie, a konsorcjum gigafabryki AI, w którego skład może wchodzić jeden dostawca infrastruktury technologicznej lub większa liczba takich dostawców, prawnie reprezentowanym przez koordynatora gigafabryki AI. Takie partnerstwo między Wspólnym Przedsięwzięciem a koordynatorem gigafabryki AI ma postać umowy o przyjęcie. Każde państwo uczestniczące w partnerstwie dotyczącym gigafabryki AI zawiera ze Wspólnym Przedsięwzięciem porozumienie administracyjne ustanawiające mechanizm koordynacji w zakresie wpłacania wkładów na rzecz wnioskodawców mających siedzibę w tym państwie uczestniczącym oraz składania sprawozdań na temat tych wkładów. Porozumienie to określa uzgodniony czas dostępu państwa uczestniczącego, harmonogram dostępu, warunki płatności, wymogi w zakresie sprawozdawczości i audytu.

2. Gigafabryki AI działające w wielu obiektach są eksploatowane przez jedno konsorcjum gigafabryki AI i funkcjonują jako zintegrowany podmiot techniczny. Obiekty wchodzące w skład gigafabryki AI działającej w wielu obiektach muszą być wzajemnie połączone za pomocą bardzo szybkich sieci o dużej przepustowości. W gigafabryce AI działającej w jednym kraju co najmniej jeden obiekt składowy musi odpowiadać skali gigafabryki AI. Konsorcjum gigafabryki AI działającej w wielu obiektach w różnych państwach składa się z co najmniej jednej jednostki przyjmującej z każdego przyjmującego państwa członkowskiego, a co najmniej jeden obiekt składowy z uczestniczących państw członkowskich musi odpowiadać skali gigafabryki AI. Każda jednostka przyjmująca gigafabrykę AI działającą w wielu obiektach w różnych państwach ponosi solidarną odpowiedzialność wobec Unii za otrzymany od niej wkład. W umowie konsorcjum dotyczącej gigafabryki AI działającej w wielu obiektach w różnych państwach określa się podział odpowiedzialności między jednostkami przyjmującymi, a także obowiązki techniczne, operacyjne, regulacyjne i finansowe każdej jednostki przyjmującej.

3. Udział w konsorcjum gigafabryki AI osób prawnych z państw nieuczestniczących podlega ograniczeniom lub wykluczeniu, jeżeli taki udział uznaje się za zagrażający aktywom strategicznym Unii lub sprzeczny z interesami strategicznymi, autonomią strategiczną lub bezpieczeństwem strategicznym Unii. Zgodnie z rozporządzeniami (UE) 2021/694, (UE) 2021/695 i (UE) 2021/1153 w zaproszeniu do wyrażenia zainteresowania w odniesieniu do wyboru konsorcjum gigafabryki AI ogranicza się udział w tym konsorcjum gigafabryki AI do osób prawnych mających siedzibę w państwach uczestniczących lub do osób prawnych mających siedzibę w określonych państwach stowarzyszonych w ramach programu »Horyzont Europa«, programu »Cyfrowa Europa« i wszelkich kolejnych odpowiednich unijnych programów finansowania lub w innych państwach trzecich oprócz państw uczestniczących, które nie naruszają interesów Unii lub jej państw członkowskich dotyczących bezpieczeństwa i obrony. Ograniczenia i wykluczenia, o których mowa w niniejszym ustępie, co do zasady nie mają zastosowania do podmiotów prawnych mających siedzibę w państwach trzecich, które podpisały z Unią umowę o współpracy dotyczącą gigafabryki AI lub podobną umowę. W zaproszeniu do wyrażenia zainteresowania w odniesieniu do wyboru konsorcjum gigafabryki AI można wskazać, że podmioty prawne mające siedzibę w innych państwach trzecich kwalifikują się, pod warunkiem że spełniają one mające do nich zastosowanie wymogi mające na celu zagwarantowanie ochrony interesów Unii i państw członkowskich w zakresie bezpieczeństwa oraz zapewnienie ochrony informacji niejawnych. Wymogi te określa się w programie prac.

4. Gigafabryki AI wybiera się na podstawie wspólnych zamówień Wspólnego Przedsięwzięcia i co najmniej jednej instytucji zamawiającej z państw uczestniczących. Konsorcjum gigafabryki AI korzysta z wyraźnego, podjętego na rzecz Wspólnego Przedsięwzięcia zobowiązania państwa członkowskiego do sfinansowania swojego udziału w gigafabryce AI, która ma zostać ustanowiona na terytorium tego państwa członkowskiego, po tym, jak została ona wybrana zgodnie z ust. 19. Państwa członkowskie podejmują to zobowiązanie przed ogłoszeniem zaproszenia do wyrażenia zainteresowania.

5. Wkład finansowy Unii, o którym mowa w art. 5, pokrywa maksymalnie 17 % nakładów inwestycyjnych w ogólną infrastrukturę obliczeniową gigafabryki AI. Alternatywnie wkład Unii można wnieść w formie uzgodnionego wcześniej gwarantowanego zakupu czasu dostępu do gigafabryki AI – o wartości odpowiadającej maksymalnie 17 % nakładów inwestycyjnych na ogólną infrastrukturę obliczeniową tej gigafabryki AI. Co najmniej jedno państwo uczestniczące musi wnieść wkład o wartości co najmniej równej wkładowi Unii. Pozostałe nakłady inwestycyjne oraz wydatki operacyjne gigafabryki AI pokrywa konsorcjum gigafabryki AI. W przypadku gigafabryk AI działających w wielu obiektach w jednym kraju pełny wkład Unii wraz z odpowiednimi prawami dostępu do infrastruktury obliczeniowej można przydzielić największemu obiektowi składowemu danego obiektu. W przypadku gigafabryk AI działających w wielu obiektach w różnych państwach wkład Unii można przydzielić gigafabrykom AI, które osiągają wymaganą skalę, oraz jednej gigafabryce AI na uczestniczące państwo członkowskie.

6. Wybrana fabryka AI może znacznie zwiększyć swoją skalę, aby stać się gigafabryką AI. W takim przypadku wsparcie finansowe Unii już przyznane tej fabryce AI jest wliczane do wkładu Unii w nakłady inwestycyjne na infrastrukturę obliczeniową gigafabryki AI, o których mowa w ust. 5 niniejszego artykułu. Te same przepisy stosuje się do państw uczestniczących. W stosownych przypadkach odpowiednio zmienia się umowę o przyjęcie fabryki AI, o której mowa w art. 10. Dodatkowe inwestycje w fabrykę AI, która stanie się gigafabryką AI, oraz wydatki operacyjne gigafabryki AI pokrywa konsorcjum gigafabryki AI.

7. Państwo członkowskie może wnieść swój wkład na rzecz gigafabryki AI bezpośrednio za pomocą krajowych mechanizmów finansowania lub pośrednio za pośrednictwem innych źródeł. Państwo członkowskie, na podstawie porozumienia administracyjnego ze Wspólnym Przedsięwzięciem, przekazuje swoje odpowiednie wkłady, w tym wkłady, o których mowa w ust. 5 niniejszego artykułu, oraz wszelkie inne dodatkowe wkłady, w całości lub w części, za pośrednictwem Wspólnego Przedsięwzięcia, które następnie zarządza tymi środkami finansowymi i wypłaca je wskazanej gigafabryce AI w imieniu tego państwa członkowskiego. Dobrowolny wkład finansowy może składać się, w całości lub w części, ze środków finansowych otrzymanych przez państwo członkowskie na podstawie rozporządzenia Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) 2021/241 (*) lub rozporządzenia (UE) 2021/1060 (**).

8. Państwo członkowskie może podjąć decyzję o przydzieleniu części wkładu finansowego otrzymanego na podstawie rozporządzenia (UE) 2021/241 («środki z RRF») na sfinansowanie, w całości lub w części, swojego dobrowolnego wkładu finansowego na rzecz gigafabryki AI zgodnie z ust. 7 niniejszego artykułu, w tym na pokrycie swojego wkładu w przypadku, gdy dana gigafabryka AI nie zostanie wybrana do finansowania przez Unię. Państwa członkowskie mogą również podjąć decyzję o wykorzystaniu pozostałych środków z RRF do finansowania swoich wkładów krajowych na rzecz fabryk AI, superkomputerów lub komputerów kwantowych lub innych inwestycji w AI, technologie kwantowe lub HPC związanych z celami Wspólnego Przedsięwzięcia i wskazanych przez dane państwo członkowskie w RRP. Państwa członkowskie przekazują takie wkłady za pośrednictwem Wspólnego Przedsięwzięcia zgodnie z ust. 7 niniejszego artykułu. Podpisanie umowy o przyznanie wkładu oraz pełne i nieodwołalne przydzielenie wyznaczonych środków z RRF do Wspólnego Przedsięwzięcia najpóźniej do dnia 31 sierpnia 2026 r. uznaje się za dotrzymanie przez państwo członkowskie nieprzekraczalnego terminu określonego w rozporządzeniu (UE) 2021/241.

9. Państwo członkowskie może podjąć decyzję o przydzieleniu części wkładu finansowego otrzymanego na podstawie rozporządzenia (UE) 2021/241 lub (UE) 2021/1060 lub innego programu finansowania na finansowanie nabywania i eksploataowania nowej, zaawansowanej, najnowocześniejszej infrastruktury danych i usług na potrzeby sztucznej inteligencji, HPC i obliczeń kwantowych na swoim terytorium. Takie państwo członkowskie może, na podstawie porozumienia administracyjnego ze Wspólnym Przedsięwzięciem, przekazywać środki na takie inwestycje za pośrednictwem Wspólnego Przedsięwzięcia, które następnie zarządza tymi środkami finansowymi i wypłaca je na rzecz wskazanej inwestycji w jego imieniu. Podpisanie umowy o przyznanie wkładu oraz pełne i nieodwołalne przydzielenie wyznaczonych środków z RRF do Wspólnego Przedsięwzięcia najpóźniej do dnia 31 sierpnia 2026 r. uznaje się za dotrzymanie przez państwo członkowskie nieprzekraczalnego terminu określonego w rozporządzeniu (UE) 2021/241.

Na wniosek zainteresowanego państwa członkowskiego Wspólne Przedsięwzięcie przyznaje takiej zaawansowanej najnowocześniejszej infrastrukturze, o której mowa w akapicie pierwszym, pieczęć infrastruktury EuroHPC w dziedzinie AI i technologii obliczeniowych, pod warunkiem że osiągnie ona poziom wydajności co najmniej równoważny poziomowi wydajności któregośkolwiek z dotychczasowych superkomputerów EuroHPC, w tym fabryk AI.

Wspólne Przedsięwzięcie tworzy federacje i sieci kontaktów infrastruktur, którym przyznano pieczęć infrastruktury EuroHPC w dziedzinie AI i technologii obliczeniowych, z – odpowiednio – infrastrukturami EuroHPC w dziedzinie AI, technologii obliczeniowych lub technologii kwantowych.

Państwo członkowskie może podjąć decyzję o zapewnieniu Wspólnemu Przedsięwzięciu czasu dostępu do infrastruktury finansowanej zgodnie z niniejszym ustępem. Wkładów takich nie uwzględnia się przy obliczaniu wkładu, o którym mowa w art. 5 ust. 1. Takim czasem dostępu udostępnionym przez państwo członkowskie zarządza Wspólne Przedsięwzięcie w ramach czasu dostępu przynależnemu Unii.

10. Państwa członkowskie mogą zapewnić Wspólnemu Przedsięwzięciu czas dostępu do jednego lub większej liczby swoich superkomputerów EuroHPC, fabryk AI lub gigafabryk AI w drodze porozumienia administracyjnego, w którym określa się udział w przyznanym czasie dostępu i czas jego trwania. Taki czas dostępu staje się czasem dostępu przynależnym Unii i jest wykorzystywany przede wszystkim do przyznania dostępu przedsiębiorstwom typu *start-up* i MSP na ich działalność badawczą lub innowacyjną. Taki czas dostępu nie jest to uwzględniany jako wkład niepieniężny państw członkowskich.

11. Przynależny Unii czas dostępu do co najmniej jednej fabryki AI EuroHPC lub gigafabryki AI EuroHPC państw członkowskich można wykorzystać do przyznania swobodnego dostępu na rzecz europejskich projektów, w ramach których rozwijane są otwarte pionierskie modele AI stanowiące główne czynniki napędzające innowacje; projekty te zostaną wybrane w drodze ogólnounijnego otwartego konkursu zorganizowanego przez Wspólne Przedsięwzięcie. Takie otwarte modele muszą być szeroko dostępne dla organów publicznych w całej Europie, a także dla europejskich środowisk naukowych i biznesowych. Państwa członkowskie mogą uzupełniać te wysiłki, zapewniając Wspólnemu Przedsięwzięciu dodatkowy czas dostępu na rzecz takich projektów o unijnej wartości dodanej. Taki czas dostępu nie jest uwzględniany jako wkład niepieniężny państw członkowskich.

12. Wspólne Przedsięwzięcie jest właścicielem części infrastruktury obliczeniowej gigafabryki AI odpowiadającej wkładowi Unii w nakłady inwestycyjne, o którym mowa w ust. 5 i 6, przez okres nie krótszy niż pięć lat od momentu rozpoczęcia eksploatacji gigafabryki AI, co stanowi przedmiot szczegółowego określenia w umowie o przyjęcie dotyczącej gigafabryki AI. Alternatywnie, jeżeli wkład Unii jest wnoszony w formie uzgodnionego wcześniej gwarantowanego zakupu czasu dostępu do gigafabryki AI, o którym mowa w ust. 5, okres ten wynosi co najmniej pięć lat, co stanowi przedmiot szczegółowego określenia w umowie o przyjęcie dotyczącej gigafabryki AI. W każdym z tych przypadków okres ten przedłuża się w razie znacznej modernizacji infrastruktury obliczeniowej gigafabryki AI. Bez uszczerbku dla likwidacji Wspólnego Przedsięwzięcia, o której mowa w art. 23 ust. 4 statutu, własność zostaje przeniesiona zgodnie z umową o przyjęcie gigafabryki AI lub przedłużona na uzgodniony okres na warunkach określonych w umowie o przyjęcie gigafabryki AI. W przypadku przeniesienia własności na konsorcjum gigafabryki AI wartość końcowa infrastruktury obliczeniowej gigafabryki AI jest przeliczana na równoważny czas dostępu dla Unii. Jeśli nie dokonuje się przeniesienia własności na konsorcjum gigafabryki AI zgodnie z umową o przyjęcie oraz podjęto decyzję o wycofaniu z eksploatacji, stosowne koszty ponosi konsorcjum gigafabryki AI.

13. Przynależny Unii i państwom uczestniczącym czas dostępu do gigafabryki AI jest bezpośrednio proporcjonalny do ich odpowiednich wkładów finansowych w nakłady inwestycyjne na infrastrukturę obliczeniową gigafabryki AI lub odpowiada wcześniej uzgodnionemu gwarantowanemu zakupowi czasu dostępu do gigafabryki AI.

14. Rada Zarządzająca Wspólnego Przedsięwzięcia określa:

- a) warunki dotyczące przynależnego Unii czasu dostępu do gigafabryk AI;
- b) zasady szczególne w zakresie warunków dostępu do gigafabryk AI, które dotyczą przydzielania przynależnego Unii czasu dostępu na potrzeby projektów i działań uznawanych za strategiczne dla Unii;
- c) zasady szczególne w zakresie warunków dostępu do gigafabryk AI, które dotyczą przydzielania przynależnego Unii czasu dostępu na potrzeby projektów i działań związanych z bezpieczeństwem.

15. Określając warunki dotyczące przynależnego Unii czasu dostępu zgodnie z ust. 14, Rada Zarządzająca zapewnia, aby dostęp:

- a) był udzielany użytkownikom mającym miejsce zamieszkania bądź siedzibę lub znajdującym się w państwie członkowskim lub państwie trzecim, stowarzyszonym w ramach programu »Cyfrowa Europa«, programu »Horyzont Europa« lub instrumentu »Łącząc Europę«;
- b) był bezpłatny: dla użytkowników z podmiotów prawa publicznego; dla użytkowników z sektora przemysłowego dla zastosowań związanych z działalnością w zakresie badań naukowych i innowacji finansowaną z budżetu programu »Horyzont Europa«, programu »Cyfrowa Europa« lub instrumentu »Łącząc Europę« oraz tych, którym przyznano »pieczęć doskonałości« w ramach programu »Horyzont Europa« lub programu »Cyfrowa Europa«,; oraz na potrzeby prywatnej innowacyjnej działalności MŚP i przedsiębiorstw typu *scale-up*;
- c) obejmował zarezerwowane zasoby obliczeniowe przeznaczone specjalnie na projekty badawcze i innowacyjne finansowane ze środków unijnych, zapewniając gwarantowaną dostępność i priorytet w harmonogramowaniu.

16. Rada Zarządzająca monitoruje udział w przynależnym Unii czasie dostępu dla poszczególnych rodzajów użytkowników, o których mowa w ust. 15 lit. a). W przypadku wystąpienia znaczącej nierównowagi w zakresie udziału w czasie dostępu między poszczególnymi rodzajami użytkowników a zapotrzebowaniem, Rada Zarządzająca podejmuje odpowiednie działania naprawcze w celu zaradzenia temu brakowi równowagi.

17. Wkłady Unii i państw uczestniczących podlegają warunkom zapewniającym ochronę strategicznych interesów Unii. Szczegółowe warunki, o których mowa w niniejszym ustępie, określa się w specjalnej umowie o przyjęcie gigafabryki AI. Umowa o przyjęcie gigafabryki AI podlega prawu Unii, uzupełnianemu w kwestiach nieuregulowanych w niniejszym rozporządzeniu ani w innych aktach prawnych Unii prawem państwa członkowskiego, w którym jednostka przyjmująca ma siedzibę. Umowa o przyjęcie gigafabryki AI:

- a) szczegółowo określa strukturę własności i zarządzania gigafabryki AI;
- b) zawiera postanowienia zapewniające skuteczny i proporcjonalny nadzór oraz skuteczną i proporcjonalną kontrolę gigafabryki AI przez Unię w celu ochrony unijnych aktywów strategicznych, strategicznych interesów, autonomii lub bezpieczeństwa Unii;

- c) określa wkłady finansowe Unii, państw uczestniczących oraz partnerów publicznych lub prywatnych konsorcjum gigafabryki AI, w tym gwarantowany czas dostępu do gigafabryki AI, o którym mowa w ust. 13, oraz, stosownie do przypadku, czas trwania takiego dostępu;
- d) określa, w stosownych przypadkach, wszelkie inne interesy Unii wynikające z inwestycji unijnych regulowanych szczegółowymi umowami inwestycyjnymi między konsorcjum gigafabryki AI a InvestEU;
- e) określa warunki kwalifikowalności w przypadku użytkowników gigafabryki AI spoza Unii, które mają być takie same jak warunki kwalifikowalności określone w ust. 3;
- f) określa szczegółowe warunki dostępu dla użytkowników unijnych gigafabryki AI oraz zasady rozliczania czasu dostępu do usług gigafabryki AI;
- g) określa jakość usług oferowanych użytkownikom Wspólnego Przedsięwzięcia podczas eksploatacji gigafabryki AI, zgodnie z tym, co wskazano w umowie o gwarantowanym poziomie usług będącej częścią umowy o przyjęcie gigafabryki AI;
- h) określa zasady nabywania, eksploatacji i wykorzystywania infrastruktury danych i infrastruktury obliczeniowej gigafabryki AI, w tym, w stosownych przypadkach, wymogi użytkowników z sektora publicznego; oraz w przypadku gdy w skład konsorcjum gigafabryki AI wchodzi co najmniej jeden dostawca infrastruktury technologicznej, zawiera postanowienie dotyczące zapewnienia wzmocnionych zabezpieczeń przed konfliktami interesów w odniesieniu do tych dostawców;
- i) określa warunki przeniesienia własności, o którym mowa w ust. 12, w stosownych przypadkach;
- j) szczegółowo określa warunki przedłużenia własności lub uzgodnionego wcześniej gwarantowanego wykupionego czasu dostępu oraz, w stosownych przypadkach, warunki stopniowego wycofywania gigafabryki AI;
- k) w stosownych przypadkach określa warunki dotyczące odpowiedzialności z tytułu eksploatacji gigafabryki AI;
- l) określa obowiązek przedłożenia Radzie Zarządzającej przez jednostkę przyjmującą gigafabrykę AI, do dnia 31 stycznia każdego roku, sprawozdania z audytu i danych dotyczących wykorzystania przynależnego Unii czasu dostępu w poprzednim roku budżetowym;
- m) zawiera klauzulę arbitrażową w rozumieniu art. 272 TFUE przyznającą Trybunałowi Sprawiedliwości Unii Europejskiej jurysdykcję we wszystkich kwestiach regulowanych umową o przyjęcie.

18. Gigafabryka AI posiada publiczny organ zarządzający składający się z przedstawicieli Komisji i państw uczestniczących zapewniających finansowanie publiczne na rzecz danej gigafabryki AI. Skład i zasady pracy takiego publicznego organu zarządzającego określa się w umowie o przyjęcie gigafabryki AI. Bez uszczerbku dla autonomii zarządczej i operacyjnej konsorcjum gigafabryki AI wyrażonej uprzedniej zgody wyznaczonego publicznego organu zarządzającego wymagają:

- a) zaproponowane umowy o dostęp z podmiotami z państw trzecich, które mogą budzić obawy dotyczące unijnych aktywów strategicznych, interesów strategicznych, autonomii strategicznej lub bezpieczeństwa Unii;
- b) istotne zmiany w strukturze lub kontroli prawnej i finansowej gigafabryki AI mające wpływ na interesy Unii lub państw uczestniczących, takie jak zmiana jej ostatecznej struktury własności lub sprawowanej nad nią kontroli, przeniesienie aktywów krytycznych poza Unię lub istotne decyzje dotyczące restrukturyzacji finansowej;
- c) istotna zmiana strategicznego celu gigafabryki AI.

19. W następstwie zaproszenia do wyrażenia zainteresowania Rada Zarządzająca Wspólnego Przedsięwzięcia wybiera konsorcjum gigafabryki AI w drodze sprawiedliwej i przejrzystej procedury, przy wsparciu zespołu niezależnych ekspertów i akredytowanej instytucji finansowej wyznaczonej przez Radę Zarządzającą do dokonania oceny, w oparciu między innymi o następujące kryteria:

- a) ocena techniczna:

- (i) cele i jakość techniczna wniosku;
 - (ii) jakość planu prac;
 - (iii) jakość infrastruktury fizycznej, informatycznej i sieciowej;
 - (iv) jakość usług, w tym bezpieczeństwo i wiarygodność;
 - (v) zrównoważoność i efektywność energetyczna;
 - (vi) doświadczenie i wiedza fachowa konsorcjum w zakresie tworzenia podobnych wielkoskalowych ośrodków;
- b) potencjalne oddziaływanie:
- (i) wpływ na europejski ekosystem AI, w tym na jego konkurencyjność i pulę talentów;
 - (ii) unijna wartość dodana, w tym wkład w strategiczną autonomię i suwerenność technologiczną;
- c) wykonalność finansowa:
- (i) zobowiązanie inwestycyjne konsorcjum gigafabryki AI;
 - (ii) jakość i rentowność zaproponowanego modelu biznesowego, w tym badanie *due diligence* przeprowadzane przez wyznaczoną akredytowaną instytucję finansową.

20. W przypadku gdy konsorcjum nie obejmuje co najmniej jednego dostawcy infrastruktury technologicznej, dostawcy gigafabryki AI są wybierani przez konsorcjum gigafabryki AI na podstawie sprawiedliwych i przejrzystych specyfikacji istotnych warunków zamówienia, które uwzględniają ogólne specyfikacje systemu, a w szczególności wymogi użytkowników z sektora publicznego, przedstawione przez Wspólne Przedsięwzięcie w zaproszeniu do wyrażenia zainteresowania i szczegółowo określone w umowie o przyjęcie gigafabryki AI. Wybór opiera się na sprawiedliwych, otwartych i przejrzystych kryteriach, a także zapewnia unijną wartość dodaną i uwzględnia bezpieczeństwo i odporność łańcucha dostaw. Wybrani oferenci muszą spełniać warunki kwalifikowalności określone w ust. 3.

21. Wspólne Przedsięwzięcie może zawierać umowy ramowe na dostarczanie niezbędnych komponentów, na które istnieje wysokie zapotrzebowanie, takich jak zaawansowane procesory AI. Konsorcja gigafabryk AI mogą wykorzystywać umowy ramowe, o których mowa w niniejszym ustępie, w celu realizacji swoich zakupów.

(*) Rozporządzenie Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) 2021/241 z dnia 12 lutego 2021 r. ustanawiające Instrument na rzecz Odbudowy i Zwiększania Odporności (Dz.U. L 57 z 18.2.2021, s. 17, ELI: <http://data.europa.eu/eli/reg/2021/241/oj>).

(**) Rozporządzenie Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) 2021/1060 z dnia 24 czerwca 2021 r. ustanawiające wspólne przepisy dotyczące Europejskiego Funduszu Rozwoju Regionalnego, Europejskiego Funduszu Społecznego Plus, Funduszu Spójności, Funduszu na rzecz Sprawiedliwej Transformacji i Europejskiego Funduszu Morskiego, Rybackiego i Akwakultury, a także przepisy finansowe na potrzeby tych funduszy oraz na potrzeby Funduszu Azyłu, Migracji i Integracji, Funduszu Bezpieczeństwa Wewnętrznego i Instrumentu Wsparcia Finansowego na rzecz Zarządzania Granicami i Polityki Wizowej (Dz.U. L 231 z 30.6.2021, s. 159, ELI: <http://data.europa.eu/eli/reg/2021/1060/oj>).;

6) art. 16 ust. 1 otrzymuje brzmienie:

„1. Bez uszczerbku dla art. 17 ust. 9 korzystanie z superkomputerów EuroHPC jest otwarte dla użytkowników z sektora publicznego i prywatnego. Z wyjątkiem superkomputerów EuroHPC klasy przemysłowej, superkomputery EuroHPC służą przede wszystkim do celów badań naukowych i innowacji wchodzących w zakres programów finansowanych ze środków publicznych, do zastosowań w sektorze publicznym oraz, w stosownych przypadkach, do prywatnej innowacyjnej działalności MŚP, przedsiębiorstw typu *start-up* i *scale-up*.”;

7) art. 34 otrzymuje brzmienie:

„Artykuł 34

Stawki zwrotu kosztów

1. W odniesieniu do działań pośrednich finansowanych w ramach programu »Horyzont Europa« na zasadzie odstępstwa od art. 34 rozporządzenia (UE) 2021/695 oraz w odniesieniu do działalności finansowanej w ramach programu »Cyfrowa Europa« Wspólne Przedsięwzięcie może stosować różne stawki zwrotu kosztów do finansowania Unii w ramach działania w zależności od rodzaju uczestnika, tj. MŚP, oraz rodzaju działania. Stawki zwrotu kosztów ujmują się w programie prac.

2. Na zasadzie odstępstwa od ust. 1 niniejszego artykułu i art. 34 rozporządzenia (UE) 2021/695 w przypadku działań należących do filaru dotyczącego technologii kwantowych, które są finansowane w ramach programu »Horyzont Europa«, w każdym programie prac wskazuje się obowiązkowy element obejmujący pośrednie działania w zakresie badań naukowych i innowacji sięgających do poziomu TRL 5, który jest finansowany przez Unię w wysokości 100 % łącznych kosztów kwalifikowalnych.”.

Artykuł 2

W załączniku do rozporządzenia (UE) 2021/1173 wprowadza się następujące zmiany:

1) art. 3 ust. 2 otrzymuje brzmienie:

„2. Każdy wniosek państwa członkowskiego lub państwa trzeciego stowarzyszonego w ramach programu »Horyzont Europa« lub programu »Cyfrowa Europa« o uczestnictwo we Wspólnym Przedsięwzięciu kieruje się do Rady Zarządzającej. Państwa kandydujące przedstawiają akceptację na piśmie niniejszego statutu oraz innych przepisów regulujących funkcjonowanie Wspólnego Przedsięwzięcia. Kandydaci przedstawiają również uzasadnienie swojego wniosku o uczestnictwo we Wspólnym Przedsięwzięciu oraz wskazują, w jaki sposób ich krajowa strategia w zakresie obliczeń superkomputerowych lub technologii kwantowej jest dostosowana do celów Wspólnego Przedsięwzięcia. Rada Zarządzająca ocenia wnioski, biorąc pod uwagę adekwatność kandydata oraz potencjalną wartość dodaną, jaką może on wnieść w proces realizacji misji i celów Wspólnego Przedsięwzięcia, oraz może podjąć decyzję o zwróceniu się o wyjaśnienia dotyczące kandydatury przed zatwierdzeniem wniosku.”;

2) art. 4 ust. 1 lit. c) otrzymuje brzmienie:

„c) Rada Konsultacyjna do Spraw Przemysłowych i Naukowych złożona z Grupy Doradczej ds. Badań Naukowych i Innowacji, Grupy Doradczej ds. Infrastruktury i Grupy Doradczej ds. Technologii Kwantowych.”;

3) w art. 5 dodaje się ustęp w brzmieniu:

„3. W odniesieniu do filaru dotyczącego technologii kwantowych państwa uczestniczące mogą zdecydować, by reprezentował je ten sam przedstawiciel, co w przypadku pozostałych filarów działalności, przy wsparciu odpowiednich przedstawicieli i ekspertów odpowiednich organów krajowych właściwych w dziedzinie technologii kwantowych, lub mogą wyznaczyć dodatkowego przedstawiciela spośród swoich odpowiednich organów właściwych w dziedzinie technologii kwantowych.”;

4) w art. 6 wprowadza się następujące zmiany:

a) dodaje się ustępy w brzmieniu:

„5a. W odniesieniu do zadań, o których mowa w art. 7 ust. 4a lit. (a)–(e) i (g) niniejszego statutu, pozostałe 50 % praw głosu należy do państw uczestniczących będących państwami członkowskimi.

Do celów niniejszego ustępu decyzje Rady Zarządzającej podejmowane są większością kwalifikowaną. Większość kwalifikowaną uznaje się za osiągniętą, jeżeli za decyzją opowiedziało się Unia i co najmniej 55 % państw uczestniczących będących państwami członkowskimi, reprezentujących co najmniej 65 % ogółu ludności tych państw. Do określenia liczby ludności wykorzystuje się dane liczbowe zawarte w załączniku III do decyzji 2009/937/UE.

5b. W odniesieniu do zadań, o których mowa w art. 7 ust. 4a lit. f) niniejszego statutu, oraz w odniesieniu do każdej gigafabryki AI prawa głosu państw uczestniczących rozdzielane są proporcjonalnie do przekazanych przez nie wkładów finansowych na rzecz tej gigafabryki AI do momentu przeniesienia jej własności lub jej sprzedaży, lub wycofania z eksploatacji lub do momentu wygaśnięcia umowy dotyczącej uzgodnionego wcześniej gwarantowanego zakupu czasu dostępu do gigafabryki AI, o których mowa w art. 12b ust. 5 niniejszego rozporządzenia.

Do celów niniejszego ustępu decyzje Rady Zarządzającej podejmowane są większością głosów stanowiącą co najmniej 75 % wszystkich głosów, z uwzględnieniem głosów nieobecnych uczestników.”;

b) ust. 6 akapit pierwszy otrzymuje brzmienie:

„W odniesieniu do zadań, o których mowa w art. 7 ust. 5–7 niniejszego statutu, decyzje Rady Zarządzającej podejmowane są dwuetapowo.”;

5) w art. 7 wprowadza się następujące zmiany:

a) dodaje się ustęp w brzmieniu:

„4a. Rada Zarządzająca wykonuje następujące zadania związane z gigafabrykami AI, o których mowa w art. 12b niniejszego rozporządzenia:

a) omawia i przyjmuje tę część wieloletniego programu strategicznego, która dotyczy tworzenia gigafabryk AI, o którym to programie mowa w art. 18 ust. 1 niniejszego statutu;

b) omawia i przyjmuje tę część rocznego programu prac, która dotyczy tworzenia gigafabryk AI i wyboru konsorcjów gigafabryk AI, oraz odnośnie preliminarze wydatków;

c) zatwierdza rozpoczęcie procedur zaproszeń do wyrażenia zainteresowania zgodnie z rocznym programem prac;

d) zatwierdza wybór konsorcjów gigafabryk AI, które będą tworzyć i eksploatować gigafabryki AI;

e) określa warunki dotyczące przynależnego Unii czasu dostępu do gigafabryk AI;

f) podejmuje decyzje dotyczące publicznego organu zarządzającego gigafabryki AI;

g) zatwierdza umowy ramowe zawarte przez Wspólne Przedsięwzięcie na dostarczanie niezbędnych komponentów gigafabryk AI, na które to komponenty istnieje wysokie zapotrzebowanie.”;

b) dodaje się ustęp w brzmieniu:

„5a. W odniesieniu do działań w ramach filaru dotyczącego technologii kwantowych stosuje się art. 7 ust. 5 niniejszego statutu, z wyjątkiem działalności związanej z nabywaniem i eksploatacją komputerów kwantowych, do której stosuje się art. 7 ust. 4 niniejszego statutu.”;

6) w art. 10 wprowadza się następujące zmiany:

a) ust. 1 otrzymuje brzmienie:

„1. Rada Konsultacyjna do Spraw Przemysłowych i Naukowych składa się z Grupy Doradczej ds. Badań Naukowych i Innowacji, Grupy Doradczej ds. Infrastruktury i Grupy Doradczej ds. Technologii Kwantowych.”;

b) dodaje się ust. 7 w brzmieniu:

„7. Grupa Doradcza ds. Technologii Kwantowych liczy maksymalnie dwunastu członków, przy czym maksymalnie sześciu członków mianują uczestnicy prywatni, biorąc pod uwagę swoje zobowiązania na rzecz Wspólnego Przedsięwzięcia, i maksymalnie sześciu członków mianuje Rada Zarządzająca, zgodnie z art. 7 ust. 3 lit. k) statutu.

W skład Grupy Doradczej ds. Technologii Kwantowych może wchodzić maksymalnie sześciu obserwatorów zaproponowanych przez państwa uczestniczące i mianowanych przez Radę Zarządzającą.”;

7) dodaje się artykuł w brzmieniu:

„Artykuł 12a

Funkcjonowanie Grupy Doradczej ds. Technologii Kwantowych

1. Posiedzenia Grupy Doradczej ds. Technologii Kwantowych odbywają się co najmniej dwa razy w roku.
2. Grupa Doradcza ds. Technologii Kwantowych może w razie potrzeby powoływać grupy robocze podlegające ogólnej koordynacji ze strony jednego z członków lub większej ich liczby.
3. Grupa Doradcza ds. Technologii Kwantowych wybiera swojego przewodniczącego.
4. Grupa Doradcza ds. Technologii Kwantowych przyjmuje swój regulamin wewnętrzny, obejmujący powołanie podmiotów składowych, które reprezentują grupę, oraz wskazanie okresu, na jaki zostały powołane.”;

8) dodaje się artykuł w brzmieniu:

„Artykuł 14a

Zadania Grupy Doradczej ds. Technologii Kwantowych

1. Grupa Doradcza ds. Technologii Kwantowych:
 - a) sporządza swój wkład w projekt wieloletniego programu strategicznego w odniesieniu do działalności w zakresie technologii kwantowej i powiązanych zagadnień, o którym to programie mowa w art. 18 niniejszego statutu, i regularnie dokonuje jego przeglądu pod kątem zmieniających się potrzeb naukowych, przemysłowych i politycznych;
 - b) organizuje konsultacje publiczne otwarte dla wszystkich stron z sektora publicznego i prywatnego zainteresowanych dziedziną technologii kwantowych w celu dostarczenia im informacji i pozyskania informacji zwrotnej na temat projektu wieloletniego programu strategicznego oraz projektu działalności objętej tą częścią programu prac na dany rok, która dotyczy technologii kwantowych.
2. Wkład w projekt wieloletniego programu strategicznego, o którym mowa w ust. 1, obejmuje:
 - a) strategiczne priorytety w zakresie badań naukowych, innowacji, wdrażania i infrastruktury na potrzeby rozwijania i absorpcji technologii kwantowych oraz ich integracji z europejskim ekosystemem cyfrowym, aby wspierać odporność, autonomię strategiczną i suwerenność technologiczną Unii;
 - b) potencjalną działalność w zakresie współpracy międzynarodowej w dziedzinie technologii kwantowych, które wnoszą wartość dodaną i są przedmiotem wspólnego zainteresowania, przy jednoczesnym zapewnieniu zgodności z wartościami Unii i jej interesami w zakresie bezpieczeństwa;
 - c) priorytety w zakresie szkoleń, kształcenia i rozwoju siły roboczej odnoszące się do kompetencji kluczowych i niedoboru kwalifikacji w dziedzinie technologii kwantowych, w tym świadomości zastosowań o istotnym znaczeniu dla bezpieczeństwa;
 - d) nabywanie, wdrażanie i eksploatację infrastruktury kwantowej, w tym wzajemne połączenia i federacje z infrastrukturami obliczeń wielkiej skali i innymi infrastrukturami cyfrowymi, takimi jak łączność kwantowa i wykrywanie kwantowe;
 - e) środki na rzecz budowania zdolności, interoperacyjności, normalizacji i bezpieczeństwa w dziedzinie technologii kwantowych ze szczególnym uwzględnieniem ryzyka związanego z podwójnym zastosowaniem oraz ochrony strategicznych aktywów, interesów, autonomii lub bezpieczeństwa Unii.”;

9) art. 16 otrzymuje brzmienie:

„Artykuł 16

Zobowiązania budżetowe

Zobowiązania budżetowe Wspólnego Przedsięwzięcia można podzielić na roczne raty. Od stycznia 2025 r. co najmniej 20 % łącznego budżetu z pozostałych lat nie może obejmować zobowiązań spłacanych w ratach rocznych.”.

Artykuł 3

Niniejsze rozporządzenie wchodzi w życie następnego dnia po jego opublikowaniu w *Dzienniku Urzędowym Unii Europejskiej*.

Niniejsze rozporządzenie wiąże w całości i jest bezpośrednio stosowane we wszystkich państwach członkowskich.

Sporządzono w Brukseli dnia 16 stycznia 2026 r.

W imieniu Rady

Przewodnicząca

M. RAOUNA
